

Sandnes; evig tenåring med voksesmerter

De siste årene har Sandnes kommune gått gjennom en større omorganiseringsprosess som har påvirket dagens løsninger og tilbud innen kultursektoren.

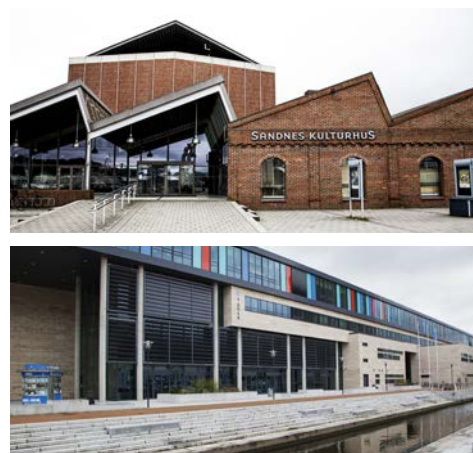
*Tekst og foto: Ingvild Festervoll Melien
Mai 2014*

- *Evig tenåring, det er det vi pleier å si om at Sandnes stadig vokser, ler Tone Strømø, kultur- og fritidssjef i Sandnes.*

Strømøs enhet, kultur og fritid, ble slått sammen i 2013. Samme år ble to viktige kulturinstitusjoner i byen, KINOKINO og Sandnes kulturhus også slått sammen til et nytt kommunalt foretak; Sandnes kunst- og kulturhus med felles administrasjon.

Tre år tidligere, i 2010, ble Vågen videregående skole og Sandnes kulturskole samlokalisert i topp moderne bygg midt i Sandnes sentrum. Selv om de siste sammenslåingene er resultat av stramme budsjetter, har alle omorganiseringene åpnet opp for nytt og tverrfaglig samarbeid der bedre ressursutnyttelse er et av resultatene.

Også de tre hovedenhetene, kulturskolen, biblioteket og kultur- og fritid, som er likestilte parter, samarbeider godt.

Sammenslåinger: De siste årene har flere kulturinstitusjoner i Sandnes blitt slått sammen til større kulturenheter.

Vågen

- *Vi liker å kalle det en suksess. Det sier rektor i kulturskolen Kjell Olav Henriksen, før han fortsetter. - Vi er en viktig kulturinstitusjon i Sandnes, her foregår det kultur døgnet rundt.*

I 2010 fusjonerte to videregående skoler i Sandnes i tillegg til at de ble samlokalisert med kulturskolen. Dermed samlet de en stor mengde kompetanse og ressurser innen musikk, dans og drama, formgivingsfag, design og håndverk og interiør og utstillingsdesign på ett sted. Dette gjør skolen unik både nasjonalt og internasjonalt innenfor de estetiske fagene.

- *Fordelene ved en slik skole er mange, blant annet at lærekreftene kan brukes både i videregående skole og i kulturskolen, samt at lokalene deles mellom skolene. Vi har en stor delingskultur, sier Henriksen. Han understreker at begge skolene er like viktige og at den ene ikke skal svekke den andre.*

Skolen har flere store konsertsaler, produksjonsrom, lydstudio, fire dansesaler, fire store drama-rom, mange små øvingslokaler, stort bibliotek, flere formingsrom osv. Lyd kan tas opp fra alle musikkrom og bearbeides i lydstudioet. Konsertsalene brukes også av andre aktører utenfor skolen, blant annet til Ungdommens Kulturmønstring (UKM) i Rogaland, samt det frivillige kulturlivet i byen.

- *Det er stor satsing på UKM i Sandnes. Fylkesmønstringen legges annethvert år til Vågen. Fylkeskommunen arbeider derfor med å legge det inn i fagplanen til elevene, slik at ungdommene er med på å arrangere UKM gjennom skolen, foreller Tone Strømø.*

Vågen: Skolen er unik for satsingen på estetiske fag. Skolen er også kjent for sin flotte og brukervennlige arkitektur.

Nye møteplasser

Den største og eldste kulturinstitusjonen i Sandnes er biblioteket med 240 000 besøkende i året. Ettersom det er en kommune i sterk vekst, jobber biblioteket stadig med å øke tilgjengeligheten for sine innbyggere. Dette skjer blant annet gjennom sosiale medier, dobbeltside i Sandnesposten hver måned, bedre tilpasning til brukerne, service- og kvalitetssikring og døgnåpen innlevering.

- Vi vil skape forventninger, sier biblioteksjef Helene Svihus, før hun fortsetter. - Vi vil at folk skal kreve noe av oss. Derfor jobber vi mye med å få en dialog med borgerne i Sandnes.

Biblioteket har de seinere årene også fått en rolle som kunnskapssenter, møteplass og debattarena, nærmest som en slags redaktørrolle i samfunnet. I tillegg får Sandnes bibliotek støtte fra nasjonalbiblioteket til ulike prosjekter. Blant annet har de, i samarbeid med elever ved Vågen, laget bokskulpturer med kasserte bøker, et prosjekt som skapte debatt spesielt blant eldre som mente at bøkene ikke kunne brukes på den måten. Biblioteket driver også med formidling av bøker på ulike arbeidsplasser, gjennomfører språkkaféer og samarbeider med UKM der forfattere holder skrivekurs.

- Den nyskapningen som skjer i biblioteket, og på alle andre arenaer, er veldig bra for tverrfaglig samarbeid, sier Tone Strømø som får støtte av sin kollega Helene Svihus; - Vi har gode synergieffekter av at vi jobber tverrkulturelt i en sammenslått enhet.

Også KINOKINO og Sandnes kulturhus har slått seg sammen rent administrativt. KINOKINO, som er den gamle kinoen i Sandnes, er nå senter for kunst og film og en åpen møteplass for nyskapning innen kunstfeltet. Tidligere var det et senter for samtidskunst. Den administrative sammenslåingen har møtt motstand, men innebærer også at husene kan samordnes. Sammenslåingen har også gitt andre brukere tilgang til gode lokaler.

For eksempel bruker RAS (Regional Arena for Samtidsdans) KINOKINO sine dansesaler både til øving og forestillinger. RAS drives av Sandnes kulturhus og har støtte fra kommune, fylkeskommune, Stavanger 2008 og Norsk kulturråd. Økonomiske nedskjæringer gjør at KINOKINO ikke har råd til egne utstillinger. Dette har gitt Sandnes Kunstforening nye utstillingslokaler på KINOKINO.

- Ting er i endring, noe går videre, andre ting må løses på nytt. Vi har fått flere sponsorinntekter, men de generelle tilskuddene går ned, forteller Anders Netland som er Kunst- og kulturhussjef for den nye sammenslåingen.

Nye muligheter: Til venstre: Den gamle kinosalen i KINOKINO brukes nå til dansesal. Til høyre: Gamle bøker venter på å bli gitt bort.

Dialog

Sandnes er god på å involvere innbyggerne i kommunen i kulturutviklingsarbeidet. Det gjennomføres en rekke undersøkelser både blant unge og voksne om hva de savner, hva de vil gjøre annerledes og hva som fungerer. De yngste er alltid involvert, og kommunen har siden 1997 arrangert Barn og unges bystyre, samt hatt et eget ungdomsråd. Barnas by har blitt arrangert i Sandnes to ganger, der byen er omgjort til en arena etter barnas egne ønsker. Egne bydelshus, der folk, på tvers av generasjoner og nasjonaliteter møtes, er også viktige kulturarenaer.

Forholdet til Stavanger kommer man heller ikke utenom ettersom de to byene ligger forholdsvis tett. Dette forholdet har ikke alltid vært like lett og Sandnes har ofte havnet i skyggen av nabobyen.

- For å skjønne Sandnes må man også skjønne naboskapet med Stavanger. Vi deler blant annet flere kulturscener, noe som skaper både fordeler og konkurranse, sier Kristin Barvik, kommunaldirektør for kultur og byutvikling.

- Det har nok vært litt krevende for enkelte i Stavanger å dra på Opera i Sandnes, legger hun smilende til.

- I en situasjon der vi deler publikum og arena må vi leve med at en del av institusjonene man ellers ville funnet i en by på Sandnes sin størrelse, faktisk ligger i nabobyen. Men det er også viktig at vi har våre egne. I en ung og voksende by som Sandnes er kulturen selve limet i byen, da er det viktig med ulike møtearenaer, avslutter Barvik.

Sandnes kommune ble i 2011 kåret til Norges kulturkommune 2011. Prisen deles ut annet hvert år av

**NORSK
KULTURFORUM**

Norsk Kulturforum ønsker gjennom prisen å synliggjøre helhetlig og langsiktig kulturarbeid i kommunene.